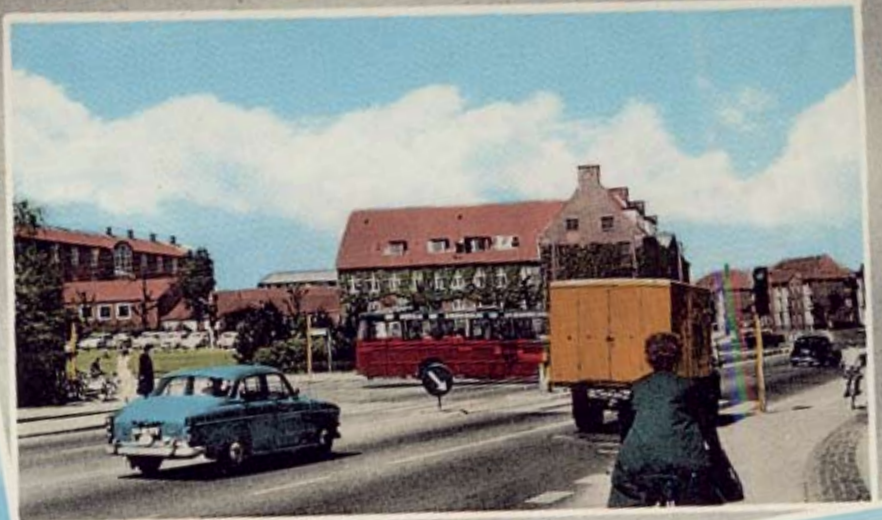

KULTURARV 2650

Hilsen fra Hvidovre

Hvidovre har en velfærdshistorisk kulturarv

Vi forbinder alle Rytterskolen og Hvidovre Kirke med en del af vores fælles erindring. Men Hvidovre har mere enestående kulturarv, som ikke kun er nostalgi for borgere i Hvidovre. Det er blevet historie af national betydning. Med forandringen af Hvidovre til Kulturarvskommune er det slået fast, at Hvidovre kan opnå national opmærksomhed som en vigtig del af velfærdssamfundets historie. Vi kan bringe den nye kulturarv med ind i kommunens fremtid.

I dag er det af historisk værdi at beskrive velfærdssamfundet, fordi mange af de tanker og drømme, der har præget de sidste 100 år, ikke længere er gældende. Det er tid til at stoppe op og fundere over, hvorfor vi står, hvor vi er i dag og bringe det bedste med ind i fremtiden. Det gør vi ved at gøre fortiden til en del af kommunens udvikling. Vi har således mulighed for at udnytte vores særlige forstadshistorie og placere Hvidovre på Danmarks mentale landkort.

Hvordan og hvorfor kan du læse mere om i dette magasin. Her får du også mulighed for at forstå, hvilke spændende historier Hvidovres bylandskab har gemt på alt for længe.

God læselyst

Borgmester
Milton Graff Pedersen

**HVIDOVRE
KOMMUNE**

HISTORIENS HUS HVIDOVRE

Avedøresletten

– genkaldelse af en drøm

Dette grønne område, som de færreste i Hvidovre benytter, har været militærets øvelses-terræn i mange år. Den bærende fortælling for dette sted er imidlertid årsagen til, at det fortsat eksisterer. I Fingerplanen fra 1947 fremgår Avedøresletten som en del af betænkningen om de grønne arealer, der skulle friholdes til blandt andet sport og rekreation. Med zoneplanen som bevaringsværdig historie kan drømmen om en aktiv benyttelse af Avedøresletten realiseres.

Kulturarv2650 publikation

Udgivelsen er udarbejdet af Historiens Hus som en del af projektet med Kulturarv 2650. Publiceret i samarbejde med Hvidovre Kommune og konsulentfirmaet Hausenberg.

DAB har venligst udlånt billedmateriale.

Publikationen er udgivet med støtte fra: Hvidovre Kommune, Lokalhistorisk Arkiv Fritidsbutikken.

Redaktør: Signe Dehn Sparrevoehn

Redaktion: Poul Sverrild og Kitt Boding-Jensen.

Salg & produktion: Hvidovre Avis A/S

Tryk: Dansk AvisTryk

Kontakt
Historiens Hus
Alarmplassen 3,
Avedørelejren
2650 Hvidovre Kommune
T: +45 36 49 00 30
E: lokalarkiv@hvidovre.dk
www.historienhus.hvidovre.dk

Konsulenterne:

Ethvert sted rummer kulturarv!

Kulturarv 2650 er blevet gennemført med hjælp fra konsulentfirmaet Hausenberg. Firmaet har været med til at udvikle projektet, fungeret som proceskonsulenter og har sammen med projektgruppen skrevet baggrundsrapporten. Firmaet er kendt for at insistere på, at ethvert sted rummer kulturarv, og at det er nødvendigt at tænke bevaring og udvikling sammen – ellers bevarer vi for vores bedsteforældre og ikke os selv og fremtiden.

Hvad er en planstrategi?

I den første del af en valgperiode er det efter planloven pålagt Kommunalbestyrelsen at vedtage de kommende års strategi for udvikling. Her er planstrategien et dokument, der præsenterer kommunens målsætninger og visioner for fremtiden.

Den 9. januar 2008 blev Hvidovre Kommunes Planstrategi 2007 offentliggjort. Den kan downloades på: www.hvidovre.dk

Hausenberg arbejder bl.a. også for fonden Realdania, Kulturarvsstyrelsen, Københavns Kommune, Århus Kommune, ATP Ejendomme, Ørestadsselskabet og Københavns Havn.

Hvad er Kulturarv 2650?

Kulturarv 2650 er en projektgruppe, der arbejder med en ny måde at inddrage forstadens kulturarv i det planstrategiske arbejde.

Hvem er repræsenteret i projektgruppen?

Kulturarv 2650 er et samarbejde mellem Hvidovre Kommunes Tekniske Forvaltning og Historiens Hus samt konsulentfirmaet Hausenberg

Hvordan arbejder Kulturarv 2650?

Med udgangspunkt i 5 fokusområder har man siden udnævnelsen til Kulturarvskommune arbejdet med at gøre kulturarven til et aktiv for kommunen.

Kulturarven i Planstrategi 2007

Den fysiske kulturarv er med udviklingen af en ny metode skrevet ind i Hvidovres Planstrategi 2007.

Kommunalbestyrelsens målsætning er, at kulturarven skal inddrages i alle relevante politikområder. Således kan kulturarven eksempelvis bruges som identitetsskabende faktor for børn gennem undervisning i skolerne eller som løftestang i boligområder, der er truet af social opsplitning eller som del af den kommunale branding og fremme af turisme.

Kommunalbestyrelsen ønsker yderligere, at der udarbejdes et nyt Kulturarvsatlas i samarbejde med Kulturarvsstyrelsen, hvor den nye metode anvendes som supplement til SAVE-metoden.

Derfor er Hvidovre bevaringsværdig

Af Poul Sverrild

I gamle dage skulle bygninger være mindst 100 år, før de var bevaringsværdige og kunne fredes. Det var dengang udvikling skete i et tempo, hvor vi kunne følge med, og huse var bygget af håndværkere og af materialer, som alle kendte. Det var dengang Hvidovre var ung og nybygget.

Vi har stadig ikke ret mange huse i Hvidovre, som er fyldt 100 år, men alligevel er vores kommune blevet historie.

Forklaringen på, at Hvidovre knap var udvokset, før vi blev historie, ligger i den store historie om industrialismen og industrisamfundet.

Hele Hvidovres udvikling fra land til tæt bebygget bylandskab

De fem fokusområder – en ny metode

Da der hverken er domkirker eller slotte i Hvidovre er det langt fra en kommune, man normalt forbinder med kulturarv. Det har imidlertid været nødvendigt at udvikle en ny metodisk tilgang til, hvordan udbygningen af velfærdssamfundets bydannelse – forstaden – forholder sig til den kulturarv, som den nu har efterladt sig. En bygning eller en genstand har altid været udgangspunkt, men i Hvidovre er det områdets bærende fortælling, som har den afgørende betydning. De fem fokusområder, du kan finde i bladet her, repræsenterer i grove træk forstadens udviklingshistorie i 3 forskellige perioder. Risbjergkvarteret er et eksempel på 20'ernes realisering af parcelhusdrømmen, og Bredalsparken på 50'ernes almennyttige blokbebyggelse med kollektive idealer og visioner om nye boformer. De tre øvrige fokusområder er Avedøre Holme, Avedøre Stationsby og Avedøresletten. De fortæller historien om, hvordan man meget rationelt inddelte landskabet i tre forskellige zoner til erhverv, boliger og rekreation.

I Hvidovres Planstrategi 2007 er den fysiske kulturarv blevet et af 4 andre temaer for kommunens formulering af den fremtidige planlægning. Således vil kulturarven blive anvendt som strategisk redskab med en nyfortolkning af, at kulturarv ikke kun har en bevarende funktion.

Kulturarven styrker den lokale identitet, og en undersøgelse Fonden Realdania og Kulturarvsstyrelsen foretog i 2005 viste også, at den påvirker folks valg af bopæl. Tanken er, at kulturarven som identitetsskabende faktor udgør en betydning for borgere, for erhvervsliv og for turister, der fascineres af forstadens historie.

skete inden for rammerne af industrialismen. Det var behovet for grønsager til Københavns befolkning, som ændrede vores landbrug til gartneri, og det var behovet for nye boliger til de københavnske arbejdere, som forvandlede gartneri- og landbrugsjorden til villakvarterer og blokbebyggelser.

Det sidste store byggeprojekt i Hvidovre, Avedøre Stationsby, stod færdigt på samme tid, hvor industrien flyttede først til provinsen og derefter til Asien. Sammenfaldet mellem Hvidovres udbygning og industrialismens afslutning i Danmark er en tilfældighed, men resultatet er, at Hvidovres historie er blevet sammenfaldende med industrialismens.

Hvidovres historie i det 20. århundrede handler overordnet om, at der skulle skaffes først boliger, siden erhvervsområder og endelig rekreative områder til den industrialiserede storbyvækst.

I det 21. århundrede står den gamle arbejderkommune Hvidovre overfor at skulle finde sin plads i en samfundsstruktur, hvor det er helt nye normer, der gælder. Det kræver omstilling og forandring. Det velfærdssamfund, som blev målet for den danske udgave af industrialismen, står også overfor at finde sin form i en ny struktur. Det kræver yderligere omstilling og forandring i en kommune, som Hvidovre, der er formet helt efter de gamle velfærdsidealer.

I slutningen af det 20. århundrede lærte vi, at det koster, når vi bare river ned for at skabe nyt. Derefter lærte vi, at vi skal have historien med ind i fremtiden, og med vores kulturarvsprojekt har vi lært, at vi skal bruge historien som afsæt for udviklingen og ikke som bremseklods.

Hvidovre, som vi kender det, er historie. Parcelhusene, som gav adgang til lys og luft, boligblokkene, som gav almindelige mennesker adgang til alle moderniteter og de store planer, som dannede rationelle rammer om borgernes liv. Det er alt sammen historie, men ligesom vi ikke kunne drømme om at rive de adelige godser og slotte ned fordi adelen sank ned i historiens glemsel, så skal vi bevare vores industrihistoriske arv som ramme for fremtidens udvikling.

Hvidovres historie er historien om industrialismen og velfærdssamfundet!

INVITATION

Spor i min forstad af velfærdsdrømme

Kom til åbent hus om Kulturarv2650

Den 19. februar 2008 kl. 19.00 inviterer vi indenfor til udstilling og debat om Hvidovres kulturarv.

Borgmester Milton Graff Pedersen vil i selskab med blandt andre Poul Sverrild fra Historiens Hus og Anne Mette Rahbæk fra Kulturarvsstyrelsen præsentere deres perspektiv på forstadens kulturarv. Aftenen vil blive dirigeret af Weekendavisens journalist Pernille Steensgaard.

Det sker i anledningen af, at Hvidovre Kommune tænker kulturarven stadig mere ind i kommuneplanlægningen. Alle er velkomne til at komme forbi mellem kl. 19.00-22.00 i Messen i Avedørelejren, Alarmpladsen 2, Hvidovre.

Nærmere oplysninger vil blive annonceret i Hvidovre Avis og Historiens Hus på hjemmesiden: www.historienhus.hvidovre.dk

KULTURARV 2650

Hvorfor Hvidovre blev kulturarvskommune

Da Kulturarvsstyrelsen og Realdania - Fonden for det byggede miljø - i 2006 udnævnte Hvidovre til Kulturarvskommune, kom det som noget af en overraskelse for mange. Hvorfor Hvidovre blev valgt blandt 53 andre kommuner, og hvordan projektet blev til, spurgte Kulturarv 2650 Kulturarvsstyrelsens Direktør Steen Hvass om.

INTERVIEW af Signe Dehn Sparrevohn

"Hvorfor påbegyndte Kulturarvsstyrelsen Kulturarvskommuneprojektet?"

"Kulturarvsstyrelsen havde sammen med Realdania foretaget en undersøgelse af borgernes holdning til kulturarven, og den viste, at kulturarven betyder meget for danskerne. Et eksempel er, at 46 procent sagde, at det havde indflydelse på deres valg af bopæl, at der var kulturarv i nærheden – altså sådan noget som bygningskultur, kulturmiljø eller fortidsminder. Derudover viste undersøgelsen, at omkring 28 procent af de adspurgte virksomheder tillagde kulturarv betydning for deres fysiske placering. De firmaer, der ønsker innovative arbejdsmiljøer såsom arkitektfirmaer, konsulentfirmaer og lign., mente, at kulturarv har en væsentlig betydning. Der var så nogle, som derefter spurgte

– hvordan gør man kulturarven til en ressource for kommunerne?"

"Hvordan fandt I frem til de fire kulturarvskommuner?"

"I første omgang tænkte vi, at vi i Kulturarvsstyrelsen kunne sætte os ned og lave en overordnet plan for, hvordan vi i Danmark skal arbejde med kulturarv. Men vi vurderede, det ville være sjovere og mere interessant at lade kommunerne være med til at udvikle og afprøve det i praksis. Det var afsættet for, at vi spurgte de nye kommuner under kommunalreformen. Ja, vi blev væltet lidt af stolen for over halvdelen af kommunerne ville være med. Faktisk med så stort et engagement og ejerskab, at vi fik brev fra borgmestre, der syntes, det lød rigtig spændende. Men vi ville ikke have ressourcer til at gå ind i 54 kommuner, så vi skar det ned til fire kommuner."

"Hvorfor blev Hvidovre udvalgt?"

"Vi valgte ikke kulturarvskommunerne ud fra, hvad de havde af kulturarv, men ud fra nyskabende projekter. Hvordan de forholdte sig til alt fra landbrugslandskab i Hjørring, industrianlæg i Ålborg, og til de store boligbyggerier, der har præget forstæderne de sidste 50 år. Det, vi var mest fascineret af, var sådan set Hvidovres projekt. Her kom man med et område, som i gængs forstand stort set ikke har indeholdt kulturarv. Men folk har jo boet i Hvidovre i tre generationer. Det er jo deres kulturarv, og det var det aspekt, som var særligt spændende. Her er fremtidens kulturarv. Hvis man ser på den samlede bygningsmasse i Danmark, så er ca. 80 procent af landets samlede boligmasse opført indenfor de sidste 50 år. Det er altså velfærdssamfundets bygningsmasse, og derfor synes vi, at Hvidovre er særlig interessant. Det giver grundlag for at tage hul på en ny problematik, der er begyndende og meget stor."

"Er der andre steder, hvor man også arbejder med kulturarven på denne måde?"

"Ja og forhåbentlig bliver der flere i fremtiden. Vi har præsenteret kulturarvskommuneprojektet i europæisk sammenhæng, og det er blevet mødt med stor interesse. Vi har været med til at sætte fokus på, at man kan arbejde med kulturarv på nye måder. Desuden har vi været i dialog med vores Nordiske lande, fordi udviklingen indenfor de sidste 50 år ligner hinanden – måske vi kan lave et projekt, som markerer Nordens særlige kulturarv?"

Hvorfor er det hele tiden Risbjergkvarteret, der bliver talt om?

Af Poul Sverrild

Der er to grunde til, at Kulturarv 2650 har taget fat på Risbjergkvarterets kulturarv. For det første vidste vi på forhånd, at kvarteret rummer nogle af de fortællinger og kvaliteter, som bevarelsesværdig kulturarv kræver. For det andet var det klart, at kvarteret samtidig kan stå som repræsentant for alle de andre kvarterer i kommunen, som bærer fortællingen om forstadens fremvækst i det 20. århundrede.

De historier, som Risbjergkvarteret er bærer af, starter med 1920-ernes arbejder- og funktionærdrømme om, at byen kunne give et bedre liv end det, som brokvarterernes baggårde bød på. Det

er en fælles historie om en stor gruppe menneskers fælles forestilling om, hvordan man ved hårdt og vedvarende arbejde kunne skabe et hjem ud af 800m² lertung muldjord i Hvidovre.

Historien om kvarterets huse går over den beskedne begyndelse med småhuse opført af Ford og Chevrolet-kasser fra Sydhavnens samlefabrikker. Den fortsætter over 1930-ernes bungalows og murermestervillaer isprængt enkelte "bedre byggeskik" huse. Efter krigen myldrede statslånsbusene frem for i 1960-erne at blive afløst af mere eller mindre beskedne typehuse. Og sideløbende voksede alle de mange hundrede selvbyggerhuse ud af og ovenpå de

oprindelige sommerhuse.

Tilbage står en bygningsmasse, som er varieret i en næsten utænklig grad. På den enkelte villavej kan vi finde huse, som er opført med over 80 års afstand, vi kan finde enkelte huse, som står uforandret gennem et par generationer, men først og fremmest kan vi finde et mylder af huse, som er under konstant forandring.

Risbjergkvarterets fremherskende byggeskik er levende og selvgroet. Den byggeskik genfinder vi i mange andre Hvidovre-kvarterer, som så måske alligevel

er mere karakteriseret af andre træk. Vægtningen mellem stilarterne kan være anderledes, husenes alder anderledes, vejenes dimensioner anderledes o.s.v. Det er den store historie og alle de små historier, som ligger til grund for kvarterets hele, som tilsammen skaber kulturarven. Tiden og sagkundskaben har altid været dem, som definerede kulturarven, men når det gælder det 20. århundredes kulturarv, som er bygget på demokratiet, må borgerne også selv være med til at definere deres kulturarv. Det gælder ikke bare i Risbjergkvarteret, men i alle vores villakvarterer og bebyggelser.

Risbjergkvarteret

– selvbyggerdrømmens historie

Siden de første selvbyggere i 20'erne flyttede ud til forstaden i deres lysthuse og udbyggede små pakkeshuse til hjemmegjorte hjem, har det ændret sig til tegl og flisebelagte indkørsler. Netop den alsidighed, som husene udtrykker, er områdets kvalitet, som rummer den bærende historie om selvbyggerens drøm om retten over sin egen jord.

Collagen illustrerer visionen for Avedøre Holmes fremtid, som konsulentfirmaet Hausenberg har udarbejdet.

Fortid møder fremtid

Avedøre Holme er et godt eksempel på, at aktiv inddragelse af forstadens kulturarv i den kommunale planlægning fremmer udviklingspotentialer. Her sættes fokus på, hvordan arbejdet med Kulturarv 2650 projektet har skabt en innovativ rammetænkning for Avedøre Holme.

Af Signe Dehn Sparrevohn

Miljøhensyn og trafiktilgængelighed har i høj grad præget udviklingen af et område som Avedøre Holme. Den gamle industriproduktion, der svinede og larmede, blev med udflytningen til områder som Avedøre Holme adskilt fra beboelse og natur. Lige siden de første tanker om en inddæmning af området blev formuleret, var det tiltænkt én enkelt funktion – industriel produktion. I dag ligger så et af landets største, rendyrkede industriområder i Hvidovre Kommune, men hvordan møder kommunen de udfordringer, som er resultatet af, at de grove maskiner i takt med den nye udvikling skifter plads med kontorstole og kuglepenne?

Avedøre Holmes fremtid

Afgørende for Avedøre Holmes udvikling er, at det er en statslig planlægning og lovgivning, der sætter rammerne for den kommunale planlægning. Den statslige planlægning forbeholder i dag Avedøre Holme til stærkt forurenende industri. Globale forandringer betyder imid-

lertid, at masseproduktion kun har en beskeden fremtid i et land som Danmark, og dette bliver særligt udtalt i et område som Avedøre Holme, der ligger midt i hovedstaden. Avedøre Holme står derfor over for en forandringsproces. Det kræver nye fremtidsvisioner og en vedholdende planlægningsindsats at undgå, at området på længere sigt sygner hen eller blot kommer til at rumme enkeltfunktioner som transporterhverv eller kontorlandskaber.

Ny kommuneplanstrategi

Med den netop fremlagte Planstrategi 2007 har arbejdet med kulturarven resulteret i en anderledes form for tænkning. ”I stedet for at skæve til, hvordan man har arbejdet med omdannelse af tilsvarende områder i andre kommuner, har vores inddragelse af kulturarvsværdierne i processen været med til at formulere helt nye visioner, der blandt andet skal drøftes med staten”, forklarer arkitekt Henrik Nielsen i Hvidovres Bygge- og Planafdeling. Projektet med Hvidovres kulturarv beskriver arkitekt Henrik Nielsen således: ”Generelt set må man sige,

at det har betydet et nyt perspektiv på de forskellige områder. Ligesom vi helt naturligt tager hensyn til planforudsætninger som miljø- og trafikforhold og ledningsnet, tænker vi nu også det kulturhistoriske med i planlægningen. Og ikke bare i forhold til bevaring af kulturarven, men som et udviklingspotentiale”. Særligt for Avedøre Holme viser det en form for selvstændig tænkning. Det store, brede vejnet og de store grunde er spor af den industrielle kulturarv. Det viste sig også at udgøre et udviklingspotentiale på et sted, man ellers ikke forbinder med kultur eller historie.

Ønsker til nye muligheder

Avedøre Holme ligger lige ud til vandet – et utroligt attraktivt område og samtidig et enormt areal. Den megen plads giver en mulighed for at genanvende de store parceller og industribygninger. Kommunen ønsker, at der bliver plads til fremtidens industrivirksomheder, der fokuserer på produktudvikling, men herudover også til transportvirksomheder, bygge- og anlægsvirksomheder og den stadig vigtigere leisure

industri, som er virksomheder inden for sport, events og kultur.

På Avedøre Holme vil der således fortsat være plads til de uønskede, men nødvendige, byfunktioner. Det er blandt andet fritidsaktiviteter, som larmer og kræver plads. Måske er de fremtidens industriform – kulturindustrien.

Avedøre Holme – zone for det uønskede

Da man i 60'erne inddæmmede landet til udflytning af industrien, skabte man et rent arbejdslandskab. Det blev et område, som var tiltænkt de produktionsformer eller samfundsfunktions, ingen ville bo i nærheden af. Den bærende fortælling er her forbundet med storskalaplanlægningen af samfundet, hvor de store parceller og det lige, brede vejnet er spor fra de krav, man stillede til den sene industrialisering af landskabet.

Kender du typen? - på besøg i Hvidovre

Niels Erik Folmann er reklamemand og især kendt fra DR's quizprogram "Kender du typen?". En tidlig decembermorgen testede vi hans viden om livs- og forbrugsvaner, da vi inviterede han indenfor i et rækkehus i Avedøre Stationsby, og bad ham sætte type på en kendt Hvidovre-borger.

INTERVIEW

af Signe Dehn Sparrevohn og Kitt Boding-Jensen

Niels Folmann træder ind i et rækkehus med to etager og møder os i et køkkenalrum, her er der et stort spisebord med tændte stearinlys på bordet.

Den hovedperson, du skal gætte, er en mand. Hvor gammel tror du, han er?

"Alder er jo en lidt sjov ting, det er jo noget mentalt – du kan være supermoderne som 60-årig og så kan du være dødhæmmende gammeldags som 20-årig. Umidledbart tror jeg, vi har med en person at gøre, som er omkring 40."

Jeg kan fortælle, at han er 57 år.

"Så er han mentalt ung."

Hvordan tror du, han kommer på arbejde om morgenen?

"Jeg vil sige på cykel eller kombinationen S-tog og cykel."

Kan du uddybe hvorfor?

"Normalt deler vi det op i de individu-

enterede værdier og de fællesskabsorienterede. Folk, som vælger at bo i det her område, er typisk meget optaget af fællesskabsprægede værdier. Det vil sige, at de er præget af, at man godt vil vide, at naboen har det godt, og man tænker på miljøet. I den sammenhæng passer det bare bedst, at man benytter cykel eller offentlige transportmidler. Det er ikke, fordi folk ikke har råd til bil, det er bare nemmest og samfundsbevidst. Hvis man bruger bil, og det kan jeg sige, fordi vi også har sådan et område i Farum, hvor jeg kommer fra, så er det en delebil."

Hvordan tror du, der bliver handlet ind her?

"Hvis man er et ordensmenneske - så er man bedre til at samle ugens indkøb til to dage om ugen – f.eks. lørdag og onsdag. Det er der rigtig mange, der drømmer om, men som de færreste kan – at man har overskud til at planlægge resten af ugen. Så han kunne godt være i stand til at centralisere sine indkøb. Dertil kan man sige, at den typiske fællesskabsorienterede person vil være interesseret i, at man får noget sundt at spise og vil vælge

gode råvarer."

Er det noget, du ser ud fra hjemmet?

"Ja og hele området som sådan. Det vil passe rigtig godt på typen. At man har den her samfundsbevidste holdning. Nu er det sådan i dag, at vi alle sammen i et eller andet omfang spiser økologisk. Men nogle er kun på æg og brød og mælk. Det er begynderstadiet. Andre benytter sig af grønsagskasser, brød eller kød eller de andre ting, man kan få - krydderier for den sags skyld, så kan man jo sådan graduere op. Så vi få næsten alle sammen en form for økologiske fødevarer. Jeg tror, vores person er oppe i den lidt tungere ende."

Det er også rigtigt – du har gennemskuet vores hovedperson. Jeg vil vise dig køleskabet – det er økologisk rigtig meget af det, der købes ind.

Efter et kig i køleskabet går vi ovenpå og ind i soveværelset. Her er en seng med et rødt sengetæppe og en bogreol.

Hvad siger bogreolen om dem, der bor

her?

"Det er jo en fornemmelse, men her har du forfatteren Jan Guillou, som er en meget kritisk venstreorienteret forfatter. Det er en blandet fornemmelse, men jeg synes, der er nogle Umberto Eco-bøger, blandet med de her krimier, som mange kan lide. Stieg Larsson er jo en af de helt store sælgerter, så det siger ikke så meget. Så kan du også se Naomi Kleins "No Logo" som står for antiglobaliseringsbevægelsen. Det er et godt eksempel på en bogtype, som er til det mere casual end en jakke eller uniform for eksempel gør. Der er nogle små hints her. Leif Davidsen som er mere ovre i krimigenren, den siger ikke så meget, dem kan du også finde på min hylde derhjemme."

Hvem tror du sidder på indretningen af de to?

"Det tror jeg faktisk, de er fælles om. Der er jo ikke noget her, der står tilfældigt. Men det har en rem af god, gedigen kvalitet over sig. Nogle basale ting som sådan en stigereol. Man køber ikke bare en ny reol, for den her fungerer – den kan jo rumme en masse af de bøger, som jo

er en stor del af deres liv, det er helt tydeligt. Deres fjernsyn eksempelvis skal ikke være sådan et stort fladskærmsfjernsyn for det her virker jo udmærket, som det er.”

”Der er masser af bøger, enkle stigereoler, enkle møbler. Jeg bliver nødt til at sige – uden at personen kan bruge det eller ej, men hans hjem minder lidt om Villy Søvnalds (SFs formand) som også er i et sådan meget fællesskabsorienteret univers – i hvert fald der hvor vi besøgte ham. Jeg tror, det var en andelsbolig i klyngehuse, hvor man havde meget med hinanden og naboerne at gøre.”

”Det her er et hjem, hvor man værdsætter, at det skal være hyggeligt, man kan sidde næsten i en lille hule, hvor man får sig en kop te eller kaffe, se lidt fjernsyn, hvad man nu vil, det er ikke en nipsstue på nogen måde. Den er meget funktionel, og baseret på, at der skal være rart at være.”

På sofabordet ligger 3 forskellige musik-cd'er: Iggy and the Stooges' "Raw Power" fra 1973, Roger Waters "The Wall – Live in Berlin" fra 1990 og Stevie Wonders "Songs In The Key of Life" fra 1976.

Kunne du give et bud på, hvad der bliver lyttet til i huset her ud fra de 3 cd'er?

”Iggy Pop her eller er det Marilyn Manson? – nej, det er Iggy Pop – det er bare fra den periode, hvor han nærmest lignede et monster. Han er jo et rock-ikon for mange, som er mystiske, selvscenearter, international rockstil, det ville overraske mig rigtig meget, hvis det var vores hovedpersons favoritmusik. Iggy Pop er lidt specielt, vil jeg sige, og passer ikke til vores segment. Så er der Stevie Wonder, der har lavet så mange popsucces'er, man næsten kan komme i nærheden af. Så jeg tror, han er et godt bud, men altså The Wall med Pink Floyd eller Roger Waters er vel også den mest sælgende rocksymfoni og er lidt mere politisk bevidst. Vores hovedperson kunne sagtens holde ud at høre Stevie Wonder, men det har en snært af politik det her, så jeg tror, det går i retning af, at det også har et politisk budskab – altså antifascistisk, antidiktatorisk, hvor – som jeg husker det, at The Wall var opført ved foden af Berlinmuren i sin tid. Så mit bud er ”The Wall”.”

Det er forkert – han kan faktisk ikke udstå det. Han synes, den er for meget. Men Iggy Pop er det rigtige...

”Så glæder jeg mig til at møde ham”.

Det har jeg ikke fortalt dig, men de har hver deres værelse. Hvad siger det om dem, som bor her?

”Det er et udtryk for, at man respekterer det her behov og at selvom de begge er hjemme, så sidder de og arbejder intenst. Selvom de er meget fællesskabsorienteret, så har individet altså også behov for enerum, hvor man enerådigt beslutter, hvad der skal ske de næste 7 timer. Det er et udtryk for, at man også respekterer individet.”

Tror du, de har fællesøkonomi?

”Ikke nødvendigvis. Der er lidt 68'er over dem og der møder man altså nogle af dem, der stadig kører med separate konti.”

Tror du, de er gift?

”Nej de kunne sagtens leve papirløst.”

Det er de.

”Det er de? Nå romantikken sejrer til sidst. Men de har kendt hinanden i mange år inden de blev gift?”

Ja det er rigtigt.

Er han medlem af folkekirken?

”Hvis han er medlem, så er han kritisk

medlem”.

”Det har du også ret i.”

Niels Folmann kigger rundt i lokalet og får øje på en grøn pakke Prince-cigaretter

”Må jeg spørge, om det er noget I har placeret eller om det er hans pakke cigaretter, der ligger her? Det er jo rart at se,

at han er menneske. Vi balancerer jo alle sammen, vi har jo et indre synderegister og et indre plusregister. Ligesom hvis vi har været meget i byen, så prøver vi at kompensere med mere vand eller mere motion, eller hvis vi har spist for fedt i julen, så konfronterer de to hinanden.”

På vej nedenunder får Niels Folmann øje på et par håndvægte, som ligger i en reol.

”Hov, hov, hvad er nu det her? Hvis det ikke er hustruens, og de ikke bare ligger til pynt, så passer det meget godt med det her med cyklingen og det er jo med til at stabilisere hans balancebarometer, at han en gang imellem tænker på at få brugt sine muskler. Han er jo ved at nå en alder, hvor man enten går helt i stå eller hvor man netop får forlænget sit liv med et årti.”

Nede i køkkenet falder snakken på, at vi befinder os i Avedøre Stationsby.

Har de nogensinde tænkt på at flytte eller vil de flytte?

”Nej, jeg tror simpelthen, at det her er indtil, de ikke kan tygge smør mere. Den nye havelåge viser tingene bliver holdt. Det kan også godt være, man på et tidspunkt skifter låsen ud, eller maler det i nogle andre farver, men man kan godt lide fællesskabsfølelsen. Vi lever jo i individets årti. De fællesskabsorienterede føler sig på mange punkter lidt klemt. Det gælder altid om at komme før naboen, og vinde og vinde og vinde... Når du kommer ind i sådan et årti, så vil du opleve nogle af de her typer, der står meget tættere sammen i bussen, vil forsvare fællesskabet. Det er ved at vende. Der kan man sige, at den valgkamp, du har været igennem, der kommer SF til at stå som de fællesskabsorienteredes pejlemærke. Der går det op for en masse, der har de her værdier, at de ikke er et af de eneste partier, der er tilbage at stemme på, fordi de oplever Socialdemokratiet som værende også på vej over i det individansvarlige. Det er derfor – udover at Villy Søvnald er god til at sælge billetter – så en af årsagerne til, at de tænker fællesskabsorienteret. Så tænker de – det er sgu de eneste, jeg kan stemme på, fordi Enhedslisten har Asmar Abdol-Hamid og de radikale, ved ikke rigtig, hvad de vil, socialdemokratiet er på vej over til højre. Nu har de opgivet 24-årsreglen og en masse andre mærkesager.”

Vil du komme med et politisk ståsted?

”Det må ligge deromkring SF, det ville overraske mig med noget andet – det er muligvis socialdemokratisk eller radikale, men jeg kan slet ikke forestille mig, hvis vi kommer ud til en konservativ eller en venstreperson her. Så har I virkelig taget fusen på mig.”

Hvilket job, tror du vores hovedperson har?

”Jeg troede, han var selvstændig – kender du ikke det? Jeg troede, han var forfatter eller en meget udtryksfuld person i virkeligheden, sådan en lidt Niels Hausgaard – det er den type, de her signaler sender. Men ellers kunne han også godt være politiker, vil jeg skynde mig at sige. Men jeg tror, man har med en person at gøre, som er forfatter, men jeg vil ikke sætte navn på.”

Så vil jeg åbne døren ind til vores hovedperson.

Cirkusmuseet

- meget mere end et museum

Firmaarrangementer, børnefødselsdage, optrædener, workshops

Oplev Klovn Tapé i vinterferien d. 11-14/2 alle dage kl. 11

Billettereservation på tlf. 36 78 69 67 eller e-mail: cirkusbyen@hvidovre.dk

www.cirkusmuseum.dk

Cirkusmuseet i Hvidovre, Hovedporten 6, 2650 Hvidovre, tlf. 36 78 69 67

Døren bliver lukket op og ud kommer Kim Østerberg, byrådsmedlem for liste T i Hvidovre Kommune.

Det her er Kim Østerberg, som er gift med Pernille Falcon fra Liste T i Hvidovre, og som har stillet op for Enhedslisten til folketingsvalget.

”Jeg har jo besøgt Villy Søvnald, der er altså noget, der virker meget som hos Villy Søvnald. Der er en snært af fællestræk – det håber jeg ikke, du tager ilde op”.

”Nej overhovedet ikke, jeg er et rummeligt menneske”, svarer Kim Østerberg. Vi startede herude med 25 kollektiver. Det her er den ene del – Dobbeltmoralen – fordi vi også havde rækkehuset ved siden af, og vi tænkte, at hvis moral er godt, så må dobbeltmoral være dobbelt så godt. Vi har boet 16 mennesker i rækken. Det var billigt og dejligt. Nu er tidsånden jo ikke til sådan noget, men så er der fællesskab. Det er fint.”

”Der er også noget andet der er sjovt – her er jo moderat julepyntet,

der er en lille julestjerne og lidt i vindueskarmen”.

Der bliver grinet i køkkenet.

”Det er Pernille” kommenterer Kim Østerberg, ”Hun vil altså have den skide jul”.

”Der brydes I lidt”, siger Niels Folmann.

”Det er rigtigt, vi brydes lidt på mange leder og kanter og det er lidt sjovt.”

Vi fik talt om at du både cykler meget og ryger – hvordan harmonerer det?

”Det harmonerer på den måde, at jeg desperat forsøger at holde op mindst 5 gange om året, og det lykkes mig to gange at holde 1 ½ måned. Der er jeg en drengerøv. Det plejer jeg ikke at være. Men det går meget godt, så cykler man bare mere.”

”Det er det, balancebarometeret handler om – når vi har syndet, så sørger vi får at opretholde det”, kommenterer Niels Folmann.

”Ja, så er det udover stepperne.”

Avedøre Stationsby – den glemte drøm

Med sine ca. 2500 lejeboliger udgør Avedøre Stationsby et af 70'ernes store boligprogrammer. Denne velfærdsby afspejler den meget rationelle planlægning af forestillingen om det gode liv med tidens fremmeste brug af planredskaber. Bevaringsværdier i området er i store træk planen, som er repræsenteret ved den Dubrovnik-inspirede bymur, der til forskel fra den traditionelle åbne forstadsstruktur, skærmer for det horisontale udblik. Opdelingen mellem blød og hård trafik, institutionsbåndet, Store Hus og tæt-lavbebyggelsen indgår også i fortællingen om velfærdsamfundet kollektividealer.

Vi har været med hele vejen...

- vi har været med til at skabe Kulturarven og vi vil videre-udvikle den i samarbejde med borgerne

Cirkusmuseet

Springvandet på Hvidovre Torv

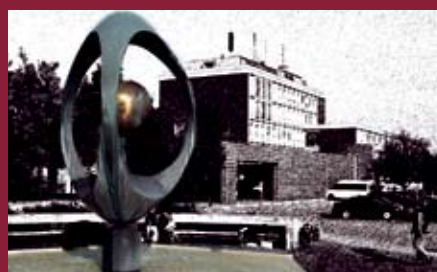
Bredalsparken

Risbjerggård

Rækkehusene på Tavlekærvej

Fontainen ved Rådhuset

Alarmpladsen / Filmbyen

Avedørelejren

socialdemokraterne

socialdemokraterne.dk

Vi har været med til at skabe Kulturarven og velfærden for Hvidovre's borgere

Med planen for Bredalsparken blev butikstorvet placeret, hvor træerne fra den tidligere gård, Hvidborg, markerer den tidligere allé. Fotografiet er fra 50'erne og venligst udlånt af DAB.

Det ejendommelige i det almene

I slutningen af 50'erne og 60'erne fik flere fik mulighed for at flytte fra lejlighed til hus. Børge Jensen og hans kone flyttede ind i Bredalsparken og har nu snart tilbragt 50 år i en almennyttig bolig. Her fortæller den pensioneret lærer fra Risbjergskolen og formand for Bredalsparken og Grenhusenes afdelingsbestyrelse, hvorfor de i stedet for ejere vedblev at være lejere.

INTERVIEW

af Signe Dehn Sparrevohn

Hvordan kom I til at bo i Bredalsparken?

”Det er en lille sød historie, som du gerne må få. I 1958 blev jeg lærer i Hvidovre. I efteråret det følgende år skulle jeg giftes, og vi havde ikke noget sted at bo. Det var ganske umuligt at få noget dengang.”

”Jeg gik derfor op til skoledirektøren. Det må være en fidus, jeg har fået af nogle af de andre lærere. Jeg fortalte ham, at jeg skulle giftes, og han tog mig med hen til kontorchefen, som har med boligerne at gøre. Skoledirektøren præsenterede mig, og sagde: ”Det er Hr. Børge Jensen. Han skal giftes og vil gerne have en lejlighed”. På den måde kom vi til at bo i Bredalsparken – havde de givet mig en lejlighed i

Lejerbo, så var det blevet Lejerbo. Det var ikke et særligt ønske, for jeg kendte ikke Hvidovre så godt på det tidspunkt. Jeg havde en del kollegaer, der boede i Bredalsparken. Vi var også skrevet op i Dansk Almennyttigt Boligselskab, men lejligheden fik vi altså af anden vej.”

”Både mine forældre og min kones havde hus, så vi kendte ikke til at bo almennyttigt. Jeg boede tidligere i Vanløse og min kone boede i Husum, så vi flyttede ikke så langt. Det var som sagt umuligt at få en lejlighed i København. Vi var blevet skrevet op i Københavns Boliganvisning. Først da vi havde boet i Bredalsparken i fem år, fik mine forældre et brev om, at der var en lejlighed, men der havde vi ingen interesse i at flytte.”

Bredalsparken er en parkbebyggelse

Den første fastelavnsfest i en ny Bredalspark. Foto venligst udlånt af DAB.

Bredalsparken

– fastholdelse og formidling af en drøm

I 50'erne blev det en høj prioritering, at flere skulle bo bedre, og forstaden blev en del af denne kollektive drøm. Med de solvendte blokke og parklignende omgivelser udgør Bredalsparken en arkitektonisk bevaringsværdi men den rummer også den velfærdshistoriske fortælling om, hvordan det almene boligbyggeri byggede boliger til alle.

– hvilken rolle spillede det for jer?

”Vi havde jo den store græsplæne. Man lå på græsset, og nød det. Man tog sin kaffe med og var sammen med alle børnene. Der var et mylder af børn. I dag er der næsten ingen børn i Bredalsparken.”

I valgte at bo i en social boform med naboerne tæt på – hvad betød foran-

dringen for jer?

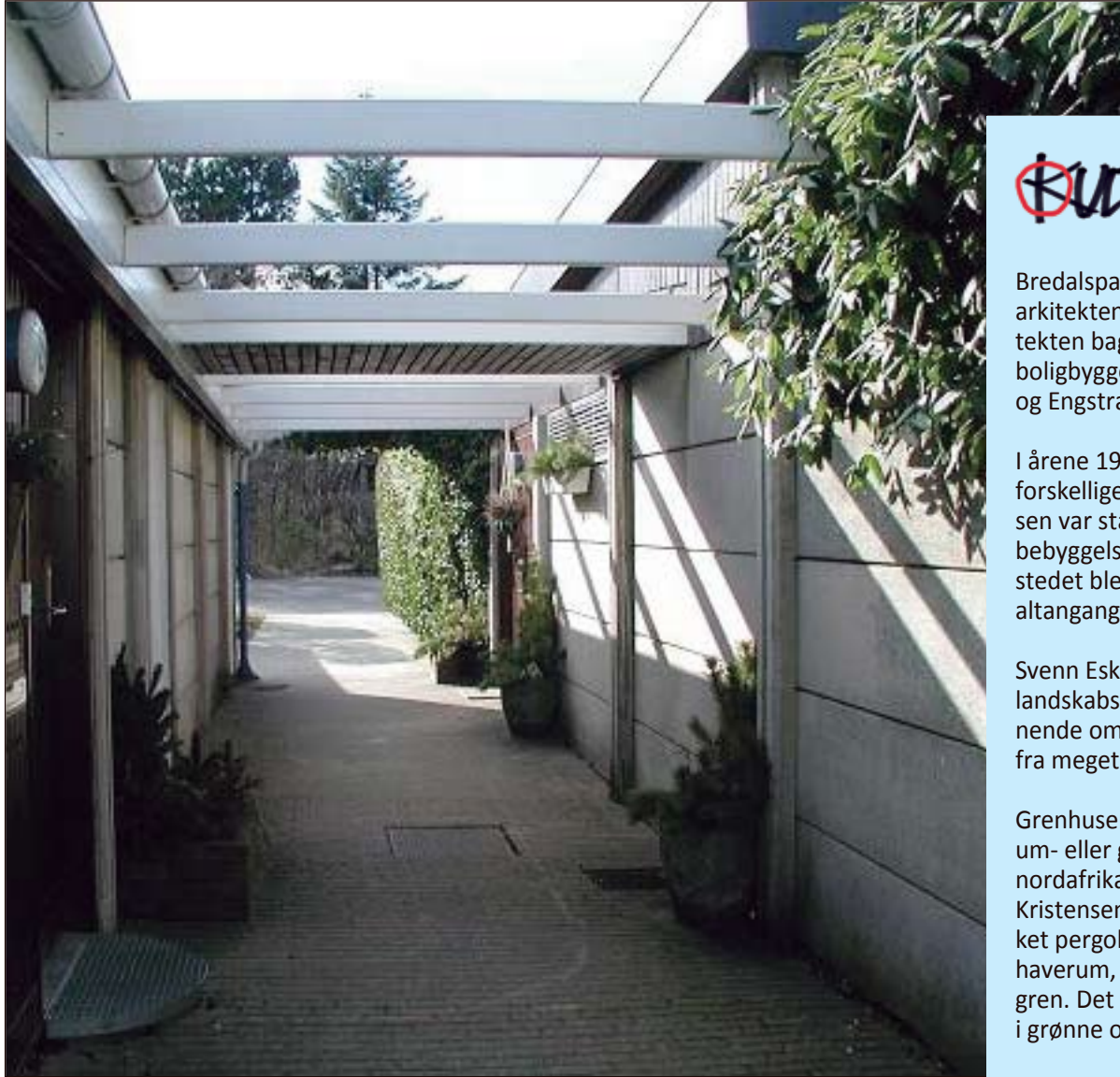
”Det er klart, at vi skulle omstille os. Jeg har kun boet i lejlighed, da jeg var en ganske lille dreng. Efteråret 1959 var tiden, hvor man flyttede man ind i hele Bredalsparkens næstsidste del ved Arnold Nielsens Boulevard. Der var mange unge par, som fik lejlighed i denne del af bebyggelse.”

”Jeg er jo fra den tid, at når man fik børn, så holdt konen op med at arbejde. Og det var meget karakteristisk for de fire opgange, at da vi flyttede ind gik begge parter på arbejde. Bortset fra ét lærerpar begyndte alle de andre kvinder at gå hjemme. Det var ikke noget, man brugte mange timer på at diskutere, det var en selvfølge.”

Hvorfor tror du, I kom til at blive boende i lejlighed?

En lærerløn har aldrig været høj, så der var ikke basis for at købe ejendom. Med 2½ værelseslejlighed og to drenge blev det lige småt nok – det betød, at soveværelset røg. Derfor købte vi en grund på Langåvej. Vi var interesseret i at få et hus, men økonomien var stadigvæk stram. I ’68 fik vi tilbudt et Grenhus, og blev enige om at flytte fra Bredalsparken. Vi ville se, om vi kunne holde ud at bo i Grenhusene. I og med du er lukket inde i en gårdhave, så er det lidt specielt. Man skal jo ikke lide af klaustrofobi. Men vi blev hurtigt glade for at bo der, en ideel boligform og gode naboer. Så vi solgte grunden, da det stadig var meget

stramt at klare det med én løn. Siden hen er vi blevet boende her. Så har vi som så mange andre fået et sommerhus.

KULTURARV 2650

Bredalsparken og Grenhusene blev tegnet af arkitekten Svann Eske Kristensen. Han er arkitekten bag adskillige af 50'ernes nyskabende boligbyggerier med blandt andre Strandhavevej og Engstrandshusene i Hvidovre.

I årene 1949-59 blev Bredalsparken opført med forskellige byggeperioder. Svann Eske Kristensen var stærkt uenig, da kommunen ændrede bebyggelsesplan og de planlagte rækkehuse i stedet blev til etageboliger og to slangeformede altangangshuse.

Svann Eske Kristensen hentede ekspertise fra landskabsarkitekt Axel Andersen til de parklignende omgivelser, som adskiller Bredalsparken fra meget andet boligbyggeri i Hvidovre.

Grenhusene blev opført i 1958 og er en atrium- eller gårdhusbebyggelse. Inspireret af den nordafrikanske kashba tegnede Svann Eske Kristensen Grenhusene. Med en lang, overdækket pergola, der giver adgang til boliger med haverum, blev boligerne tænkt som blade på en gren. Det var tænkt som en rækkehusbebyggelse i grønne omgivelser.

Bredalsparkens og Grenhusenes udgør tilsammen Hvidovre almennyttige Boligselskab, som administreres af Dansk Almennyttigt Boligselskab (DAB).

Et fingeraftryk på det danske velfærdssamfund

Vi er ikke meget for at føre os frem. Men i Dansk almennyttigt Boligselskab, DAB, er vi særligt stolte over vores bidrag til Hvidovres kulturarv. Hvidovre fortæller nemlig historien om den danske velfærdsstats tilblivelse, og her har DAB været med til at sætte vigtige fingeraftryk.

Vi skabte rammerne for et godt liv. I samarbejde med Hvidovre Kommune og Hvidovre almennyttige Boligselskab opførte vi i tiåret 1950-60 en lang række gode, sunde boliger til rimelige priser: Bredalsparken blev et eftertragtet etageboligbyggeri i det nye velfærdssamfund – og ligeså rækkehusbebyggelsen Grenhusene.

Vi har bygget en hel del flere boliger siden. I dag administrerer DAB ca. 35.000 almene boliger, fordelt på 300 boligafdelinger. Her bor 66.000 mennesker, og der er ansat 550

ejendomsfunktionærer til at passe på bygningerne, de grønne områder og ikke mindst beboerne.

Vi tilbyder et trygt sted at bo. Det er et særkende ved vores almene boligafdelinger, at de blåklædte ejendomsfunktionærer ofte færdes ude i hele boligområdet. Det skaber nærvær og tryghed for børn og voksne – og ikke mindst de ældre beboere er glade for ”deres blå mand”, som gør det hjemligt og vedkommende at bo som én blandt mange andre i et stort boligbyggeri.

Vi er stadig på hjemmebane i Hvidovre. DAB administrerer fortsat Bredalsparken og Grenhusene for Hvidovre almennyttige Boligselskab. Vi er en virksomhed, som lægger vægt på redelighed, effektivitet og omsorg for beboerne.

www.dabbolig.dk

DAB

Her ser man Papegøjehusene under opførelse i midten af 50'erne.

Papegøjehusene

Af Poul Sverrild

I 1952 landede Danmarks mest avancerede boligbyggeri i Hvidovre, da Papegøjehusene på Kærstykkevej og Tavlekrævej rejste sig fra grunden. Med overskrifter i landsaviserne som: *Sensationsbyggeri i Hvidovre imponerer selv amerikanere* var opmærksomheden sikret.

Det var stadig tidlig efterkrigstid, hvor bolig manglen var den store drivkraft til at udvikle måden at bygge på. Der var brændselsknaphed, så teglværkerne kunne ikke brænde den mængde teglsten, byggeriet krævede, og arbejds-

styrken kunne i øvrigt ikke skaffe nok faglærte, hvis murstenene ellers kom. Løsningen kom til at ligge i at bruge beton til de nye byggerier.

Når der skulle arbejdes i beton, lå det i luften, at hele processen kunne rationaliseres og industrialiseres. Arkitekt Svend Eske Kristensen var blandt de fremmeste arkitekter i landet, når det handlede om teknologisk nytænkning, og han er den arkitekt, som har sat det væsentligste fingeraftryk i Hvidovre Kommune. Med Papegøjehusene tog Svend Eske Kristensen sammen med ingeniør P.E. Malmstrøm skridtet fuldt ud og opførte en bebyggelse i to etager i ren beton. Rent betonbyggeri var tidligere bare

prøvet i én etage i et byggeri i Herlev. Facader, skillevægge og etageadskillelser i beton – og ingen faglærte deltog i arbejdet, som var lagt an efter at kunne udføres af ufaglærte, så murerne kunne blive ved deres traditionelle mursten.

Midt mellem de kommende to rækker huse anlagdes en udendørs elementfabrik på et terræn, som efter byggeprocessen skulle udlægges som parkareal. Byggeprocessen skulle vare mindre end et år, så der var kontrakt på, at terrænet året efter skulle sås til med hvede, frø eller gul sennep.

Den fænomenale byggeproces trak opmærksomhed fra det store udland, og mens Boligministeriet lod en film om Papegøjehusene optage, strømmede in-

teresserede til fra så fjerne steder som Japan og USA.

Papegøjehusene fik navn efter de forskelligt farvede altan- og terrasseåbninger, som dog efter nogle få år blev malet hvide efter beboernes ønske.

Papegøjehusene er i dag et spændende monument over den tidligste fase i betonbyggeriet, en fase, hvor dygtige og socialt bevidste arkitekter eksperimenterede med at bygge billigt i høj kvalitet og i human skala. Svenska Dagbladet konstaterede, at de ”nya Köpenhamns-hus” bliver 30% billigere end de ellers gældende priser. På stedet kan vi i dag - 55 år efter - se, hvor meget pionerbyggeriet gav for pengene.

Tal med os, hvis I vil flytte sammen

Når man flytter sammen, kan der opstå mange praktiske spørgsmål. Boligen skal måske istandsættes, man får fælles husholdning og skal sørge for at have de rigtige forsikringer. Ikke nogen nem sag, medmindre man får den rette rådgivning. Den kan I få hos os. Aftal et møde, inden I vil flytte sammen.

Gør det muligt

Hvidovre Station Afdeling, 36 48 13 33
Hvidovre Afdeling, 36 78 48 67
nordea.dk

Nordea

**Ny bolig?
Lad os få den
bedste pris for
den gamle**

Nybolig Helge Kamp

Rødovre Centrum 165
2610 Rødovre
Tlf. 3670 8000

Hvidovrevej 104A
2650 Hvidovre
Tlf. 3675 3070

Nybolig

Hvidovre brugt som eksperiment

Af Signe Dehn Sparrevohn

Hvidovres historie afspejler, at omtrent 40 procent af kommunens husstande er almennyttige boliger, der blev bygget i 50'erne og 60'erne. Boligselskaberne fik med den statslige støtteordning mulighed for at bygge det sociale boligbyggeri langt billigere og det forandrede mange forstæder.

Voksede man op i denne tid, må man have oplevet, hvordan marker skiftede plads med nye legepladser, vaskerier eller selskabslokaler i de boligkomplekser, som blev nye rammer for børn, der kom både fra landet og stenbroen.

Boligselskaber som Dansk Almennyttigt Boligselskab, KAB, Arbejderbo og HvidovreBo lod Hvidovre være stedet, man afprøvede den ny byggeteknologi og forsøgte sig med arkitektur og boformer, der ikke var set før.

Svendebjergghus eller "Lille Hollywood" som det også blev kaldt, ligger med sine blå altaner ud mod Hvidovrevej. Det blev opført i 1950 og viser sine tydelige spor af, at man turde tænke stort. Det blev et byggeri som matchede datidens mest moderne arkitektur med inspiration fra modernismen, og det fik folk langvejsfra til at besøge Hvidovre.

I efterkrigstiden og helt op i 70'erne gennemførte boligselskaber i Hvidovre med arkitekternes visioner helt nye måder at se boligen og dens omgivelser på. I Bredalsparken ligger Danmarks første

butiksgade eksempelvis. Men man standardiserede også meget af boligbyggeriet som arkitekten Svenn Ekse Kristensen gjorde til en dyd ved at inddrage samarbejdet med ingeniøren mere og mere i byggeprocessen. I Bredalsparken kom det til at betyde, at man med betonstøbte trapper, gjorde det muligt at

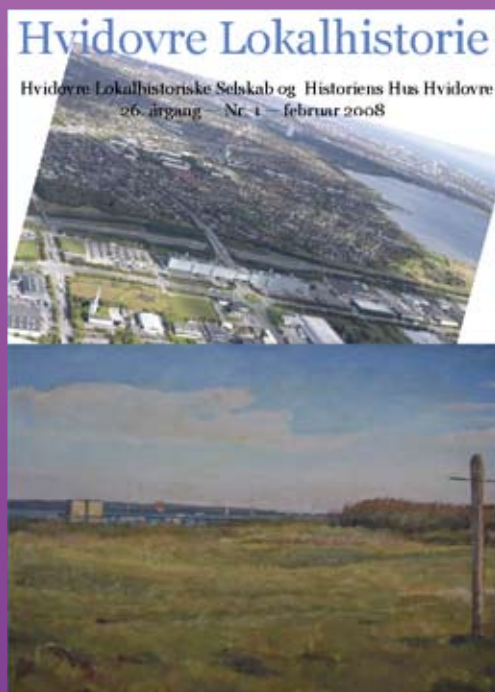
standardisere etagehøjden. Derfor er den udtrukne mursten ikke en tilfældighed. Den teknologiske udvikling af boligbyggeriet fandt sted i Hvidovre. Det er en central del af historien om udviklingen af forstaden og forbedringen af boligforholdene efter anden verdenskrig.

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab

- tager hånd om historien

Bliv medlem af Hvidovre Lokalhistoriske Selskab. Du får mulighed for at deltage i en lang række foredrag og hvert år kan du læse nyt om Hvidovres historie med udgivelsen af 4 numre af "Hvidovre Lokalhistorie".

Det næste blad udkommer i februar.

Et medlemskab i lokalhistoriske Selskab koster 125 kr. om året.

For pensionister kun 100 kr. om året.

Du kan henvende dig til:
Hvidovre Lokalhistoriske Selskab,
Rytterskolen, Hvidovre Kirkeplads 1, 2650 Hvidovre.
Tlf. nr. 3647 3444 mandag-tirsdag eller mail: rytterskolen@mail.tele.dk

Skal du sælge eller købe i Hvidovre

Ud fra vores kendskab til dit lokalområde og markedet som helhed, lægger vi en plan for, hvordan vi skal sælge din bolig på en måde, der lever op til dine forventninger.

Står du og skal købe bolig, har vi også den største erfaring.

Undersøgelse viser, at 86% af kunderne er tilfredse eller meget tilfredse.

Kvalificeret rådgivning

Kom ind i vores home forretning og bliv vejledt af vore professionelle og erfarne ejendomsmæglere, som altid er ajour med den gældende lovgivning på bolig området!

Se vores bolig site

Vi har åbent 24 timer i døgnet og mange har fundet deres nye bolig på home.dk

Vi har mere end 350.000 besøgende om ugen

MAX MARDORF

Ejendomsmæglerfirma MDE.Cand.jur.
Hvidovrevej 406, 2650 Hvidovre
hvidovre@home.dk

Tlf. 36 77 18 28

home

det gør ikke noget man er foran

www.home.dk

Avedøre Holme – de store planers tid

af Kitt Boding-Jensen

Avedøre Holme fortæller om en væsentlig planhistorie og om den danske industris guldalder. En tid, et område og en fortælling, som primært er blevet betragtet som byens beskidte bagside, men som har meget mere at byde på.

Avedøre Holme blev inddæmnet på industriens præmisser i midten af 1960'erne. Byens bagside blev billedet på håbet om fremtidens/industriens storhed. Fra 450 m² uudnyttet natur blev det forvandlet til 250 m industriområde i stor skala.

Store parceller og lange, brede veje gav plads til den blomstrende industris fabrikskaller og larmede produktion. Alt sammen planlagt efter en stram lineal. 'I dag kan man godt undre sig over, at vi ikke lod os skræmme af den tre km lange hovedvej, som i dag virker voldsom og skærer igennem det hele', siger byplanlægger Knud Haastrup, der var med til at udarbejde byplanen for Avedøre Holme. Det ville ikke have kunne lade sig gøre i dag.

Det ændrer ikke ved, at det dengang blev gennemført og i høj fart. Der blev tænkt stort, billigt og funktionelt. Bygningerne blev opført af billige materialer alene med funktionen for øje. Æstetik og arkitektonisk kvalitet var overflødig. For fremtiden kunne bringe nye behov, der ville betyde nye bygninger.

Det er derfor ikke bygningerne, men den retlinede byplan – vejnettet - i storskala, der udgør den bærende fortælling om Avedøre Holme og planlægningens historie. Vejnettet er karakteristisk for området og bevaringsværdigt.

Som under opførelsen bliver der i dag tænkt store tanker om Avedøre Holme, som ligger ugeneret og dog ideelt tæt på motorvej og København. Hvad enten

Avedøre Holme bliver hjemsted for et hotel, en restaurant, en forlystelsespark eller alle tre ting, vil vejnettet til evig tid fortælle om de store planers tid.

Ved den officielle igangsættelse af inddæmningsarbejdet til Avedøre Holme i 1966 deltog daværende Statsminister Jens Otto Krag. Fotos venligst udlånt af Kampsax.

Velfærd handlede om boligforhold

Interview af Signe Dehn Sparrevohn

Det er uomtvisteligt, at Hvidovres historie befinder sig centralt i fortællingen om udviklingen af den danske velfærdsby. Her finder man boligselskabernes masseproduktion af boligbyggeriet med de velfærdstiltag, som skulle gælde den nye middelklasses mulighed for at bo i forbedrede boliger. På spørgsmålet om, hvorfor velfærdsstatens byggeri er blevet et aktuelt emne, fortæller Morten Lind Larsen:

"Byggeriet er et centralt element i velfærdsstaten. Det kan skyldes, at der er kommet mere fokus på bygninger og på det, man bor i. Det betyder rigtig meget for velfærd, at borgerne er tilfredse. Velfærd handler også om, hvorvidt folk bor

i små lejligheder eller parcelhuse. Boligbyggeriet har betydet, at velfærdsstaten kom til at fungere, at arbejderne ikke bare boede i nogle små lejligheder, men kom til at føle de blev en part i samfundet. De blev ejere og ikke blot lejere." fortæller historikeren Morten Lind Larsen, der netop har været medforfatter på en bog om dansk boligbyggeri siden 1945. Efter besættelsen er bolignøden enorm, og den er på grund af krigen blevet forværret af, at en del byggeri og boligarbejde er sat i stå.

"Socialdemokratiet melder ud lige efter krigen, at hvis de får regeringsmagten, så vil de lave et Boligministerium, fordi boligerne er så vigtigt et programpunkt. I 1947 kommer så den socialdemokratiske regering, hvor Johannes Kjærboel bliver udnævnt til Danmarks første boligmi-

nister – han er et velestimeret navn, da han tidligere havde stået for husning af de tyske flygtninge. Man mente, at når han kunne placere nogle tyskere i nogle lejre, så kunne han også varetage denne opgave. Man opretter Boligministeriet, som spiller en stor rolle på det tidspunkt, da boligområdet sætter dagsorden for al den øvrige politik. I dag har boligpolitik mindre betydning, og Boligministeriet bliver nedlagt helt, da Anders Fogh Rasmussen bliver statsminister."

Morten Lind Larsen har sammen med historiker Troels Riis Larsen skrevet bogen "I medgang og modgang. Dansk byggeri og den danske velfærdsstat 1945-2007". Den er udgivet af Byggecentrum med støtte af Kornerup-fonden.

Gør kulturarv en forskel for industrien?

Danmarks største kontorhus er under omdannelse. Husets ejere Teesland iOG er gang med at modernisere det, så det er tilpasset nutidens behov. Med drømmen om et kommende Kontorhotel i en Businesspark er det tanken, at man skal kunne handle ind til privat behov eller frekventere gæstekantinen som erhvervsturist. Her fortæller direktør, Michael Bruhn, hvilke overvejelser de gør sig som investeringsfirma overfor fremtiden i forhold til stedets kulturhistoriske kvaliteter.

Af Signe Dehn Sparrevohn og Kitt Boding-Jensen

Tid på Avedøre Holme har altid været forbundet med arbejdstid – aldrig fritid. Med planerne om at give plads til andre anvendelsesmuligheder end industriel produktion og erhvervsvirksomheder, kan Avedøre Holmes brede veje få et nyt liv i aftentimerne. Et kig i krystalkuglen for Avedøre Holmes fremtid vil vise et sted under forandring, hvis man spørger dir. Michael Bruhn. Hos Teesland iOG er det i dag f.eks. en helt ny type lejere, der flytter ind i Bøje Nielsens Kontorhus. Kosmetikfirmaet Estee Lauder har netop sagt ja til at tage de helt nystandsatte kontorlandskaber i brug.

Avedøre Holme har fået nyt ry

”Man kan sammenligne Avedøres dårlige omdømme med Skodas. Avedøre Holme er ikke længere underlagt et dårligt image. I sin tid var Avedøre Holme et område for kapitel 5 virksomheder – forurenende og svinende industri, et forblæst sted med kun få virksomheder. Ser man på udviklingen de seneste 30 år, så har det jo vendt sig. I dag er Avedøre Holme et attraktivt sted, men har

langt fra altid været det”, fortæller dir. Michael Bruhn.

Kulturarvens betydning

”Historien i sig selv er måske ikke det vi ser mest på, men de store parceler, muligheden for udvidelse gør det unikt sammenlignet med f.eks. Herlev, hvor pladsen er trang. Virksomheder i dag kræver andre ting end da de små virksomheder blev anlagt. Når vi ser på de store parcelers kvalitet er det ikke baseret på historiske kvaliteter med udvidelsespotentialer. Du kan flytte rundt med tingene, og det sikrer, at det har en værdi i fremtiden.”

En progressiv kommune

”Det er heller ikke uden betydning, at Hvidovre er en progressiv kommune. Der tænker man i, hvordan man kan udvikle og fastholde området herude. Det er da absolut et plus, også når vi skal vurdere, hvor man vil investere sine penge henne. Det er med til at sikre, at området også har en værdi om ti år. Hvidovre Kommunes vision om serviceerhverv og kultur kan give nye boligarealer. Det har Hvidovre Kommune måske bedre chancer med at skulle lykkes med end så mange andre har. Herude er der rum og der

er stadig ubebygget areal. Det er jo et interessant arbejde. Når man så sidder som ejendomsbesidder, så kan man sige, at vores interesser går i retning af størst mulig fleksibilitet. Men der er jo også nogle problemer herude, det kan man ikke tale sig ud af.”

Letbanen vil give flere muligheder

”Den offentlige transport kan kun ske med bil eller bus, det nærmeste tog kører kun til Friheden Station. Vestegnskommunerne drømmer om en letbane, der kunne se ud til at blive en realitet. Men hvis det ikke sker, så er det et stort minus for området. Sådanne vurderinger betyder på længere sigt meget for vores type investeringer. Foreløbig går det kun til Brøndby, og vi har presset på, om vi ikke kunne få det helt herud – og gerne helt over til Fields og til metroen. Det ville give større fleksibilitet – der er jo kun to udgange på Avedøre Holme – det er lidt en blindtarm, især med det antal mennesker, der arbejder herude.”

Grundejernes interesser

”Nu er jeg jo også formand for Avedøre Holmes grundejerforening, og ikke alle er interesseret i denne udvikling. Og så er ens opgave ligesom

en politiker at varetage alle grundejeres interesser. Men hvis jeg træder ud af den rolle, så må jeg jo sige, at kommunens vision er fantastisk, man vil jo åbne op for serviceerhverv og kultur.”

Nye byfunktioner?

”Uanset om man kan lide det eller ej, så er det jo den rå kapitalisme, der driver vores virksomhed. Man kan sige, at skulle der være et underlag for, at der skulle være et teater, skiløjpe eller et eller andet, så er der jo nogle virksomheder herude, der vil være kedede af, at man blander funktionerne. Christian Hansen A/S var langt fra interesseret i fritidsaktiviteter ned i havnen. De har investeret enorme millionbeløb i området, og deler derfor ikke denne interesse. Men når det er sagt, synes jeg, at de fleste muligheder giver den største sikkerhed for fremtiden. Man kan jo ikke holde krampagtigt fast i at drive virksomheder på samme måde. Vi risikerer at sidde med to virksomheder tilbage, der med den tunge industri kan lade resten af området stå øde tilbage. Der kunne da sikkert blive nogle fantastiske punkthuse her med udsigt over Amager Fælled. Lidt støj fra motorvejen er man jo kommet udenom før.”

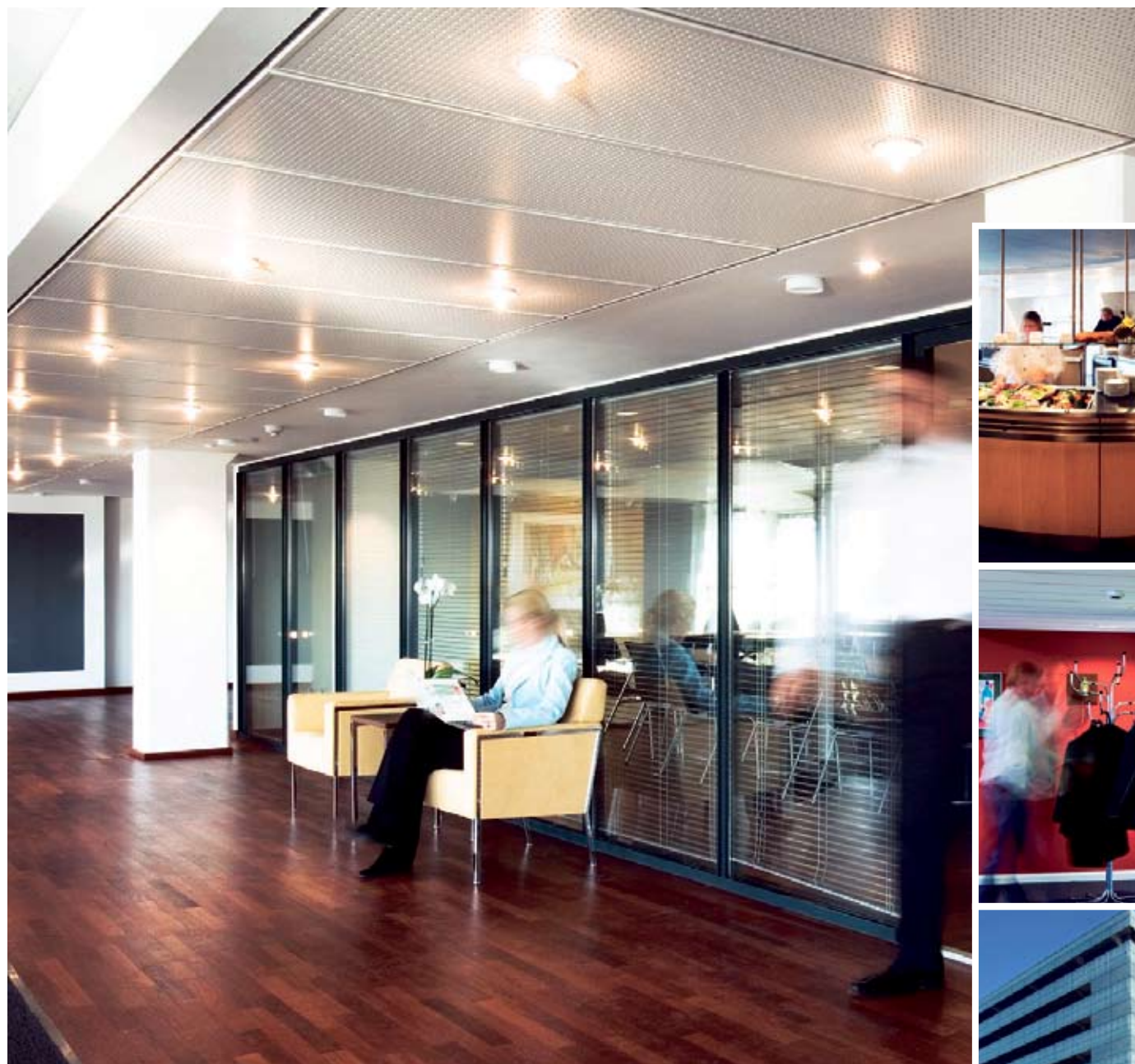

Teesland iOG

Valget er dit!

Elegante faciliteter

med alt fra fitness til kantine og konferencerum

Kender du det?

Alle har et særligt ønske til deres firmadomicil. Måske flere. Og medarbejderne har forventninger til deres arbejdsplads. Det kan være central beliggenhed, fleksibel indretning, gode parkeringsforhold, godt naboskab eller en god udsigt.

CPH Business Park har egen arkitekt. Vi kan have dit nye domicil klar til indflytning på kun 12 uger.

CPH Business Park rummer det hele. Inklusive en lang række ekstra faciliteter, blandt andet fitnesscenter og frokostrestaurant. Det kan blive dit nye domicil.

www.nytdomicil.dk

Vil du høre mere om mulighederne, der begynder ved 600 m² og først slutter omkring 4.000 m² – oven i købet til priser fra kr. 695,-/m² – så kontakt Lintrup & Norgart A/S, statsaut. ejendomsmæglere Jesper Norgart eller Stig Lintrup, på telefon 70 23 63 30 eller se mere på www.nytdomicil.dk

**LINTRUP
NORGART**
ERHVERVSMÆGLERE